

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 3 juli 2025
Betreft Beantwoording Kamervragen over (bodem)beroerende visserij in de
Waddenzee

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de schriftelijke vragen die zijn gesteld door het lid
Kostić (PvdD) over (bodemroerende) visserij in de Waddenzee op 2 juni jl. onder nummer
2025Z11085.

Jean Rummenie
Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

2025Z11085

Ons kenmerk
DGNV / documentId

1

Bent u bekend met de film 'Ocean' van Sir David Attenborough en heeft u de film zelf ook gezien?

Antwoord

Ik ben bekend met de film, maar heb deze (nog) niet gezien.

2

Wilt u de film gaan zien voorafgaand aan het commissiedebat (CD) Visserij op 5 juni aanstaande of voorafgaand aan de Verenigde Naties (VN) Oceaanconferentie (UNOC3) in Nice die op 9 juni 2025 start, mocht u de film nog niet gezien hebben?

Antwoord

Het commissiedebat Visserij is verplaatst en lukt het mij niet om voor 9 juni a.s. de film te zien.

3

Hoe staat u tegenover het pleidooi van Sir David Attenborough dat met name de ondiepe kustzeeën een belangrijke rol hebben in de strijd tegen klimaatverandering en het behouden van biodiversiteit?

Antwoord

Ik kan niet ingaan op de film aangezien ik deze nog niet heb kunnen zien. In het algemeen deel ik wel de mening dat de zee een belangrijke rol heeft bij het behoud van de biodiversiteit. Daarom worden (delen van de zee) ook beschermd in het kader van de Vogel- en Habitatrichting, de Kaderrichtlijn Marien en de Kaderrichtlijn Water.

4

Deelt u de mening dat het United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) Werelderfgoed Waddenzee, hoewel niet expliciet benoemd in de film, een uitstekend voorbeeld is van zo'n ondiepe zee met een enorme betekenis als kinderkamer voor het voortbestaan van vissen en vogels?

5

Deelt u de mening dat het UNESCO Werelderfgoed Waddenzee de best mogelijke bescherming verdient om nog decennia te kunnen dienen als kinderkamer voor vissen en vogels?

Antwoord

De Waddenzee is sinds 2009 Werelderfgoed en is het grootste getijdensysteem ter wereld, waar natuurlijke processen ongestoord kunnen plaatsvinden. Vanwege zijn wereldwijd unieke geologische en ecologische waarden staat de Waddenzee op de Werelderfgoedlijst en vervult een belangrijke functie voor (trek)vogels en als kinderkamer voor vissen.

De Waddenzee is destijds op de Werelderfgoedlijst geplaatst omdat de bescherming van dit natuurgebied op orde is middels Natura 2000, het ruimtelijk instrumentarium en een stelsel van vergunningverlening onder de Omgevingswet. Het Waddengebied heeft een

belangrijke functie voor wonen, werken en recreëren. Plaatsing van de Waddenzee op de Werelderfgoedlijst is inclusief het gebruik.

6

Klopt het dat op dit moment bodemberoerende visserij plaatsvindt in UNESCO Werelderfgoed Waddenzee?

Antwoord

Ja

7

Bent u bekend met de evaluatie van het kabinet (in opdracht van de minister van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) van het huidige beheer van de Waddenzee als UNESCO Werelderfgoed en de conclusie uit die evaluatie dat bodemberoerende visserij kan worden gezien als een activiteit die grote schade kan toebrengen aan de unieke natuur van Werelderfgoed Waddenzee? [1]

8

Deelt u de observatie dat deze conclusie van het kabinet kan worden gezien als een niet te negeren bevestiging dat het pleidooi van Sir David Attenborough urgent en passend is om nog meer aantasting van de zeebodem van de Waddenzee te voorkomen?

9

Klopt het dat het kabinet garnalenvissers die nu vissen in en op de Waddenzee een lange termijn zekerheid wil bieden over het voortbestaan van hun (familie)bedrijf door het uitgeven van vergunningen met een looptijd van meer dan 20 jaar?

Antwoord 7, 8 en 9

Ja, ik ben bekend met de evaluatie. Zij was mede aanleiding om een breder assessment te laten uitvoeren van wetenschappelijke onderzoeken over de gevolgen van garnalenvisserij. Het rapport van de commissie Eijsackers, met deelname van o.a. Wageningen Marine Research (WMR) en de Waddenacademie, is in september 2024 opgeleverd en geeft een overzicht van de effecten van garnalenvisserij op de natuur. Ik heb op 18 juni jl. de garnalenvisserij een natuurvergunning verleend. Dat heb ik onder strikte voorwaarden en inperkingen gedaan. Aan deze besluitvorming is een inspraakproces op ontwerpvergunningen voorafgegaan, conform de in Nederland geldende wet- en regelgeving zoals vastgesteld door de Staten Generaal.

Parallel aan de vergunningverlening werk ik aan een Toekomstvisie Garnalenvisserij. Hiermee wil ik zowel de sector als de natuur perspectief bieden door een duurzame manier van vissen te stimuleren. De Toekomstvisie Garnalenvisserij zal aandacht besteden aan het ontzien van de meest kwetsbare en ecologisch waardevolle gebieden.

10

Kunt u aangeven of dit voornemen is voorgelegd aan het UNESCO Werelderfgoedcomité? Zo ja, kunt u de reactie van UNESCO op dit voornemen met de Kamer delen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Nee. Garnalenvisserij was een bestaande economische activiteit ten tijde van de plaatsing van de Waddenzee op de Werelderfgoedlijst. Er wordt dus niet een geheel nieuwe activiteit geïntroduceerd. Middels de strikte voorwaarden en beperkingen die in de natuurvergunningen zijn opgenomen, wordt er voor gezorgd dat activiteiten zoals de visserij op een verantwoorde wijze plaats kunnen vinden.

11

Kunt u aangeven hoe de economische zekerheid voor ondernemers middels zo'n langdurige vergunning zich verhoudt tot de grote risico's dat de natuurlijke basis voor visserij aantoonbaar wordt aangetast door een manier van bedrijfsvoering (bodemberoerende visserij) die het fundament van diezelfde economische activiteit langzaam maar zeker beschadigt?

Antwoord

De garnalenvissers vissen al generaties lang op de Waddenzee; vissen op garnalen hoort dus bij de Waddenzee. Het kabinet wil de garnalenvissers langjarige zekerheid bieden, mede omdat we forse investeringen van de sector vragen. De langjarige vergunning is gekoppeld aan zes-jaarlijkse evaluatiemomenten. Indien er nieuwe inzichten zijn in de effecten van deze visserij dan kunnen er nadere voorwaarden aan de vergunning worden gesteld. Ik wijs er op dat in de vergunning sprake is van een reductie van 10% van de zogenoemde 'ecologische visuren' en dat er daarnaast een vrijwillige saneringsregeling zal worden opengesteld. Op dit moment overweegt ca. een derde van de garnalenvissers om gebruik te maken van die regeling, waardoor de omvang van de actieve vloot substantieel kleiner wordt.

12

Bent u aanwezig bij het komende UNOC3 in Nice? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

In verband met een dienstreis naar Japan, kon ik niet aanwezig zijn bij de UNOC3. Het Koninkrijk der Nederlanden was goed vertegenwoordigd tijdens UNOC3. Vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is op hoog ambtelijk niveau deelgenomen aan de conferentie ook is vanuit mijn ministerie op ambtelijk niveau deelgenomen. Ook was er betrokkenheid vanuit het Caribisch deel van het Koninkrijk. Zo nam vanuit Sint-Maarten de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Milieu en Infrastructuur deel.

13

Zo ja, bent u bereid een gesprek te hebben met Sir David Attenborough over het voortbestaan van UNESCO Werelderfgoed Waddenzee in relatie tot het verminderen van bodemberoerende visserij en de Kamer over de uitkomsten van dat gesprek te informeren voordat het kabinet onomkeerbare stappen zet in een nu lopend vergunningentrajec?

Antwoord

Ik ben altijd bereid om met mensen in gesprek te gaan. Aangezien ik niet aanwezig was bij de UNOC3, lag een gesprek met Sir David Attenborough niet in het verschiep. Ik heb inmiddels de vergunning voor deze visserij verleend. Ik vind het van groot belang om de

garnalenvissers nu perspectief te bieden na een lange periode van onzekerheid voor deze sector.

14

Wat is de inzet van Nederland precies als het gaat om de UNOC3 in Nice als het gaat om bescherming van oceanen en naleven van al eerder gemaakte afspraken en ambities?

Antwoord

Het kabinet staat achter de eerder gemaakte afspraken en ambities. De inzet van Nederland tijdens UNOC3 is in lijn met staand kabinetsbeleid ten aanzien van de oceaan. Op 15 maart 2024 is de Tweede Kamer geïnformeerd in een brief (Kamerstuk 30 196, nr. 825) over de internationale inzet van LVVN rond voedselsystemen. Hierin wordt het belang van mariene biodiversiteit onderstreept, evenals het belang van de overeenkomst inzake het behoud en duurzaam gebruik van mariene biologische diversiteit in gebieden buiten de nationale rechtsmacht (Biological Diversity of Areas Beyond National Jurisdiction, BBNJ-verdrag).

15

Kunt de antwoorden van deze vragen gezien de actualiteit en urgentie aan de Kamer sturen voorafgaand aan het CD Visserij van 5 juni aanstaande?

Antwoord

De beantwoording is tijdig nu het CD Visserij tot nader orde is verplaatst.